

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor părților interesate în cadrul procesului de transparență decizională
(structurată pe articole sau puncte din proiect)
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative număr unic 870/MF/BNM/2020 (în continuare - proiectul de lege)
definitivat urmare avizării și expertizării

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Nr. obiecție i/ propun erii/ recoman dării	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
II. Obiecții și propuneri la punctele din proiectul de lege				
2. Se completează cu articolele 11² și 11³ cu următorul cuprins: "Articolul 11². Notificarea actelor Băncii Naționale (1) Banca Națională poate notifica un act: a) prin transmiterea (înmânarea) unei copii a actului, cu semnarea recipisei de primire; b) prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire; c) prin serviciu de curierat rapid, cu confirmare de primire; d) pe cale electronică; e) prin publicarea actului sau a unui anunț conform alin. (9). (2) Dacă există un reprezentant împuternicit, Banca Națională va notifica acestui reprezentant actul. În acest caz, Banca Națională nu este obligată să notifice actul și persoanei reprezentate de acel reprezentant. (3) În cazul notificării unui act al Băncii Naționale prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin serviciu de curierat rapid, se consideră că notificarea actului Băncii Naționale a fost făcută destinatarului în ziua indicată în confirmarea de primire a scrisorii.	Asociația Băncilor din Moldova	1	Referitor la completarea art. 11² a Legii 548/1995 Atît redacția actuală a alin. 3¹ a art. 11 al Legii 548/1995 cît și proiectul redacției modificate a alin.3¹ a art. 11 al Legii 548/1995 indică că Banca Națională comunică destinatarilor actul cu caracter individual, pe cînd proiectul redacției art. 11² alin. 1 lit. (a) a Legii 548/1995 indică că Banca Națională va notifica un act individual prin transmiterea (înmânarea) unei copii a actului, ceea ce prezumă că destinatarul va primi nu originalul actului dar copia acestuia, motiv din care sintagma "unei copii a" de la proiectul redacției art. 11² alin. 1 lit. (a) al Legii 548/1995 – necesită a fi exclusă. ("Articolul 11². Notificarea actelor Băncii Naționale (1) Banca Națională poate notifica un act: a) prin transmiterea (înmânarea) unei copii a actului, cu semnarea recipisei de primire).	Se acceptă

(4) În cazul notificării hotărârii Băncii Naționale de constatare a achiziției de acțiuni/participații cu încălcarea legii în entitățile supravegheate de Banca Națională, suplimentar la notificarea efectuată conform alin. (3), despre efectuarea notificării și disponibilitatea actului la sediul Băncii Naționale, se publică un comunicat oficial al Băncii Naționale pe pagina web oficială a Băncii Naționale și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (5) În aplicarea alin. (3), se consideră adrese valabile pentru comunicarea actului Băncii Naționale una dintre următoarele adrese: a) în cazul unei proceduri a Băncii Naționale inițiate la cererea destinatarului unui act al Băncii Naționale, adresa furnizată de destinatar în cererea acestuia; b) în cazul unei entități supravegheate, ultima adresă oficială a sediului furnizată Băncii Naționale de entitatea supravegheată; c) în cazul unei persoane fizice, ultima adresă furnizată Băncii Naționale, iar dacă nicio adresă nu este furnizată Băncii Naționale și persoana fizică este un angajat, membru al organelor de conducere sau acționar/asociat al unei entități supravegheate, adresa oficială a entității supravegheate în conformitate cu lit. (b). (6) Fiecare persoană care este participant la o procedură a Băncii Naționale transmite acesteia, la cerere, o adresă valabilă. (7) Banca Națională poate stabili, prin actele sale normative, comunicarea obligatorie prin mijloace electronice în cadrul procedurii administrative. Dacă prin actele normative ale Băncii Naționale este prevăzută comunicarea prin mijloace				
---	--	--	--	--

electronice sau dacă destinatarul actului a indicat că preferă această formă de comunicare în cadrul procedurii administrative, Banca Națională transmite actul său prin mijloace electronice de comunicare. Dacă actul se notifică prin mijloace electronice de comunicare, drept dovadă a transmiterii actului este mesajul salvat în dosarul „Trimise” al contului de poștă electronică sau informarea care confirmă disponibilitatea actului în cadrul sistemelor informatice puse la dispoziție de Banca Națională. (9) Dacă notificarea actului nu este posibilă prin formele de notificare prevăzute în prezentul articol, actul se consideră notificat dacă este disponibil la sediul Băncii Naționale. În acest din urmă caz, drept dovadă a notificării actului servește comunicatul oficial al Băncii Naționale privind disponibilitatea acestui act la sediul Băncii Naționale, care se publică în termen de cel mult 10 zile pe pagina web oficială a Băncii Naționale și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar dată a notificării este considerată data publicării anunțului în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.				
Articolul 11³. Notificarea actelor și înscrisurilor către Banca Națională în cadrul procedurilor administrative (1) Pentru actele și înscrisurile depuse la sediul Băncii Naționale, se eliberează dovada înregistrării lor. (2) Actele și înscrisurile expediate Băncii Naționale prin intermediul furnizorului de servicii poștale sau al serviciului de curierat rapid se consideră a fi notificate odată cu înregistrarea lor în cadrul Băncii Naționale. (3) În cazul actelor sau înscrisurilor depuse în formă electronică, data notificării este data intrării mesajului în	Asociația Băncilor din Moldova	2	Referitor la completarea art. 11³ a Legii 548/1995 Tratamentul privind recepționarea actelor și înscrisurilor atât de Banca Națională cât și de persoanele fizice/juridice (în cazul recepționării actelor din partea BNM) ar trebui să fie egal. Astfel, conform proiectului redacției alin. (3) a art. 11², în cazul notificării unui act al Băncii Naționale prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin serviciu de curierat rapid, se consideră că notificarea actului Băncii Naționale a fost făcută destinatarului în ziua indicată în	Nu se acceptă Precizăm că nu toate modalitățile de notificare prevăzute la alin.(3) a art. 11² implică confirmarea primirii (spre exemplu, scrisori simple). Mai mult, potrivit art.73 alin.(3) din Codul Administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018 ”Petițiile sau alte documente depuse în scris la o autoritate publică sau prin fax se consideră a fi depuse odată cu înregistrarea lor în cadrul autorității publice.”.

dosarul „Primate” al contului de poștă electronică oficială a Băncii Naționale. 4) În cazurile prevăzute de actele normative adoptate de Banca Națională, actele, înscrisurile, rapoartele periodice și alte informații pot fi comunicate Băncii Naționale prin intermediul sistemelor informatice puse la dispoziție de Banca Națională, data notificării fiind considerată, după caz, data depunerii actului sau data recepționării actului prin sistemul informatic respectiv.			confirmarea de primire a scrisorii, însă potrivit proiectului redacției alin. (2) a art. 11³ actele și înscrisurile expediate Băncii Naționale prin intermediul furnizorului de servicii poștale sau al serviciului de curierat rapid se consideră a fi notificate <i>odată cu înregistrarea lor în cadrul Băncii Naționale</i>, ceea ce nu echivalează cu data primirii scrisorii precum în cazul descris la proiectul redacției alin. (3) a art. 11² a Legii 548/1995, motiv din care propunem expunerea alin. (2) a art.11³ în următoarea redacție: "actele și înscrisurile expediate Băncii Naționale prin intermediul furnizorului de servicii poștale sau al serviciului de curierat rapid se consideră a fi notificate <i>în ziua indicată în confirmarea de primire a scrisorii</i>".	
4. Articolul 6: se completează cu alineatele (5¹) și (5²) cu următorul cuprins: „(5¹) Luarea la evidență de către Banca Națională a Moldovei a împrumuturilor/creditelor și garanțiilor specificate la alin.(6) nu implică asumarea de către Banca Națională a Moldovei a obligațiunilor aferente acestor împrumuturi/credite și garanții și nu semnifică aprobare sau autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei a acestor operațiuni. (5²) Banca Națională a Moldovei ține evidența împrumuturilor/creditelor și garanțiilor notificate și operațiunilor efectuate în cadrul acestora și utilizează aceste date în scopul îndeplinirii atribuțiilor sale stabilite prin lege, inclusiv la efectuarea analizelor economice și monetare, întocmirea balanței de plăți, poziției investiționale internaționale, elaborarea statisticii datoriei externe a Republicii Moldova.”;	BC Moldindconbank SA	3	<i>Cu referire la notificarea împrumuturilor de la nerezidenți</i> Deoarece Legea nr. 62-XVI (art. 6 alin. (4)) prevede că operațiunile valutare de capital care implică intrarea capitalului în RM se efectuează fără restricții, dacă legislația RM nu prevede altfel, întru susținerea acestui scop propunem de a nu majora plafonul de la care este obligatorie notificarea BNM a împrumuturilor primite de la nerezidenți stabilit în mărime de 50 mii euro. (Art.6, aliniatul 6¹). Dacă totuși, întru realizarea scopurilor BNM este necesară impunerea regimului de notificare a împrumuturilor de la sume mai mici (10 mii euro), rugăm excluderea obligațiunilor băncilor comerciale privind primirea, verificarea notificațiilor la efectuarea plăților și transferurilor în cadrul angajamentelor externe supuse notificării la Banca Națională a Moldovei. (art. 13 din Instrucțiunea BNM privind notificarea angajamentelor externe).	Comentarii Procedura de notificare a angajamentelor externe la BNM nu reprezintă o restricție privind efectuarea operațiunilor valutare de capital. Ea, după cum este indicat și la art. 6 alin (5) din Legea nr. 62/2008 „are drept scop luarea la evidență de către Banca Națională a Moldovei a obligațiilor care derivă din operațiunile menționate ca rezultat al notificării de către rezidenți a acestor operațiuni”. În scopul îndeplinirii atribuțiilor sale (elaborarea statisticii sectorului extern, analiza pieței valutare, etc), BNM are nevoie să cunoască cât mai exact situația privind evoluția datoriei externe private negarantate. Aceasta va contribui la îmbunătățirea statisticilor și analizelor elaborate de BNM, utilizate inclusiv în procesul de decizii macroeconomice, în contextul monitorizării

la alineatul (6 ¹), numărul „50000” se substituie cu numărul „10000”.				sustenabilității datoriei externe și accesării finanțării externe. Respectiv, prin impunerea procedurii de notificare nu se urmărește în nici un caz restricționarea rezidenților de a contracta credite externe. În ce privește obligațiile băncilor privind „primirea, verificarea notificațiilor la efectuarea plăților și transferurilor în cadrul angajamentelor externe supuse notificării” menționăm că obligația în cauză derivă din atribuțiile băncii în calitate sa de agent al controlului valutar (art.60 alin.(1) lit.a) din Legea nr.62/2008 de a asigura, la primirea/efectuarea plăților și transferurilor în cadrul operațiunilor valutare, respectarea de către rezidenți a prevederilor legislației valutare, inclusiv în partea ce se referă la operațiunile valutare supuse notificării la BNM. Totodată, în vederea optimizării acțiunilor aferente procedurii de notificare de către rezidenți și luare la evidență de către BNM a angajamentelor externe private, considerăm posibilă excluderea din Legea nr.62/2008 a prevederilor ce țin de notificarea la BNM a garanțiilor emise de către garanții nerezidenți la tranzacțiile de bază între doi rezidenți.
13. La articolul 30 alineatul (10) litera a) și b), textul ”și (2)” se substituie cu textul ”lit.b)”.	Serviciul Vamal	4	Conform prevederilor art.1 pct.1 Cod vamal sub noțiunea de mărfuri se înțelege orice bun mobil: obiecte și alte valori, inclusiv valori valutare (valută străină și monedă națională în numerar, instrumente de plată și valori mobiliare materializate exprimate în valută străină și monedă națională). Procedura de introducere	<u>Se acceptă partial</u> Având în vedere atribuțiile de bază ale BNM, inclusiv în partea ce se referă la stabilirea și implementarea politicii monetare și valutare în stat, se propune ca stabilirea condițiilor și documentelor ce urmează a fi

			în/scoatere din Republica Moldova a mărfurilor este prevăzută de legislația vamală, însă reieșind din specificul mărfii condițiile referitor la introducerea în/scoaterea din Republica Moldova a numerarului în valută străină și în monedă națională și a cecurilor de călătorie în valută străină de către Banca Națională a Moldovei, băncile licențiate, băncile nerezidente și persoanele juridice, conform art.30 alin.10 al Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară sunt stabilite de Banca Națională a Moldovei de comun acord cu Serviciul Vamal. Odată cu modificarea propusă în proiect a art.30 alin.(10), întru neadmiterea tratărilor diferite a modalității de introducere în/scoatere din Republica Moldova a numerarului în valută străină și în monedă națională și a cecurilor de călătorie în valută străină de către Banca Națională a Moldovei și persoanele juridice, considerăm oportun completarea art.30 cu alineatul (11) în următoarea redacție: <i>”(11) Introducerea în/scoatere din Republica Moldova a numerarului în valută străină și în monedă națională și a cecurilor de călătorie în valută străină de către persoanele juridice indicate la alin.(1) lit.a), c) și d) și alin.(2) se efectuează în conformitate cu legislația vamală a Republicii Moldova.”</i>	prezentate de BNM organelor vamale să se efectueze și în continuare de către BNM, de comun acord cu Serviciul Vamal. Astfel, pct. 13 din proiect se expune în următoarea redacție: "13. La articolul 30 alineatul (10) litera a) și b), textul "și (2)" se substituie cu textul "lit. a) și b)"." Totodată, se acceptă propunerea Serviciului Vamal referitoare la efectuarea introducerii în /scoaterii din Republica Moldova a numerarului în valută străină și în monedă națională și a cecurilor de călătorie în valută străină de către persoanele juridice, altele decât BNM și băncile rezidente și nerezidente, în conformitate cu legislația vamală a Republicii Moldova. În acest caz, propunerea de completare a art. 30 cu alineatul (11) se ajustează corespunzător, prin excluderea lit. a) din text.
15. Articolul 41: se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins: „(6¹) Prevederile Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nu se aplică procesului de licențiere prevăzut de prezenta lege.”; alineatul (9) va avea următorul cuprins: ”(9) Banca Națională a Moldovei este în drept să stabilească modul de efectuare a	Ministerul Economiei și Infrastructurii	5	La pct.15 - argumentele expuse de autor la propunerea anterioară a ministerului privind excluderea din proiect a normei ce dispune că, în procesul de emitere a licenței pentru activitatea de schimb valutar în numerar cu persoane fizice nu se aplică prevederile Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, nu sunt judicioase și nu pot fi acceptate.	<u>Nu se acceptă</u> BNM reiterează argumentele expuse în sinteza la proiectul de lege întocmită după prima avizare: Potrivit art.5 alin.(6) din Legea nr.548/1995 în exercitarea de către Banca Națională a atribuțiilor prevăzute de prezenta lege, dispozițiile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de

operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice.”.			În acest context, reliefăm stipulările art. 3 alin. (2) al Legii nr.160/2011, potrivit cărora „prezenta lege se aplică în măsura în care nu contravine prevederilor legilor care reglementează activitatea licențiată, autorizată sau certificată din domeniul financiar (bancar și nebancar), excepție făcând dispozițiile art. 4 alin. (1)–(2), (5) și art. 6 alin. (7) care au prioritate cu privire la orice domeniu licențiat/autorizat/certificat”. Or, instituirea unor norme derogatorii de la prevederile legii citate aduce atingere principiilor coerenței și echilibrului între reglementările concurente, consacrate de art.3 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, constituind astfel un potențial conflict de norme dintre două acte normative cu aceeași forță juridică. Prin prisma prevederilor normative enunțate, precum și întru evitarea situațiilor de aplicare echivocă a stipulărilor legale, comunicăm că, nu susținem promovarea proiectului în partea anterior expusă.	întreprinzător, ale Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, ale Legii nr.161/2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător și ale Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu se aplică. Concomitent atragem atenția că norme similare sunt stabilite atât în Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor, cât și în Legea 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Considerăm necesară păstrarea acestei norme, deoarece Legea 62/2008 reglementează licențierea activității unităților de schimb valutar și lipsa normei respective creează confuzii în aplicarea legii în cauză.
16. Articolul 42: alineatul (1): ... articolul se completează cu alineatele (1²) - (1⁵) cu următorul cuprins: “(1²) Unitatea de schimb valutar este obligată să asigure supravegherea și înregistrarea video a activității de schimb valutar în numerar cu persoane fizice pe toată durata programului de lucru în regim real al timpului. Înregistrările video se realizează la fiecare ghișeu la care se efectuează operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice și acestea trebuie să înregistreze cel puțin data, ora și minutele fiecărei operațiuni de schimb valutar, precum și să permită vizualizarea persoanei care efectuează operațiunea de schimb valutar și a mâinilor casierului.	Asociația Băncilor din Moldova	6	Referitor la completarea art. 42 a Legii 62/2008 cu alin. (1⁵): Nu se susține propunerea de sistare de către birourile de schimb valutar ale băncilor licențiate a activităților sale în cazul defecțiunii tehnice a sistemului de supraveghere și înregistrare video, deoarece birourile de schimb valutar ale băncilor licențiate care prestează nu doar operațiuni de schimb valutar clienților săi - persoane fizice și juridice dar și alte servicii bancare, nu pot fi egalate cu casele de schimb valutar a persoanelor juridice, care prestează doar activitate de schimb valutar și doar persoanelor fizice. Impunerea acestei obligații și pentru birourile de schimb valutar ale băncilor licențiate ar fi pentru bănci o obligație excesivă și disproporționată în raport cu scopul urmărit prin aceste modificări.	<u>Nu se acceptă</u> Proiectul de lege prevede <u>sistarea activității de schimb valutar în numerar cu persoane fizice (nu și a altor activități desfășurate de către banca licențiată)</u> în cazul unor defecțiuni tehnice care nu permit supravegherea și înregistrarea video a activității de schimb valutar. În situația în care concomitent cu efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice banca efectuează și alte operațiuni de servire a clienților (de ex., de remiteri de bani), la apariția unor defecțiuni tehnice banca va înceta de a efectua doar operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, dar va

(1³) Înregistrările video ale unității de schimb valutar trebuie să fie păstrate, în formă digitală și în condiții de securitate, cel puțin 15 zile calendaristice și să fie prezentate pentru verificare la solicitarea organelor controlului valutar. (1⁴) La intrare în unitatea de schimb valutar va fi afișat un semn/pictogramă care să conțină o imagine reprezentativă capabilă să semnaleze clar existența camerei de supraveghere video, conform modelului prevăzut în actele emise de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. (1⁵) În caz de defecțiune tehnică a sistemului de supraveghere și înregistrare video a activității de schimb valutar sau în caz de alte incidente care au făcut imposibilă supravegherea și înregistrarea video, unitatea de schimb valutar este obligată să-și sisteze activitatea până la înlăturarea cauzelor care nu permit supravegherea și înregistrarea video și să consemneze aceste incidente într-un registru special, care va conține cel puțin data, ora și minutul survenirii incidentului, intervalul incidentului. Registrul incidentelor video va fi prezentat spre verificare la solicitarea organelor controlului valutar. Banca Națională a Moldovei este în drept să stabilească modul de înregistrare a acestor cazuri.”; la alineatul (2) litera a) propoziția a doua, cuvântul „hotelului” se substituie cu cuvintele „administratorul responsabil de activitatea de schimb valutar în numerar cu persoane fizice a hotelului”; ...	BC Moldindconbank SA	7	E de menționat că, spre deosebire de unitățile de schimb valutar, a căror activitate constă doar în efectuarea schimbului valutar (și aici ne referim în special la casele de schimb valutar particulare), în cadrul birourilor de schimb valutar (BSV) ale băncilor licențiate se prestează și alte servicii către populație și în primul rând încasarea plăților pentru utilități, deservirea conturilor de depozit ale clienților, eliberarea/expedierea transferurilor de bani ș.a., care deseori necesită efectuarea operațiunilor de schimb valutar în paralel, iar sistarea imediată a activității în cazul defecțiunilor sistemului de supraveghere video, va conduce în consecință la creșterea cozilor la ghișeele băncilor licențiate, provocând nemulțumiri din partea populației. Prin urmare, se impune a fi inclus în proiectul alin. (1⁵) a art. 42 a Legii 62/2008 o excepție pentru birourile de schimb valutar ale băncilor licențiate de la obligația sistării activității în cazul defecțiunii tehnice a sistemului de supraveghere și înregistrare video, așa după cum s-a procedat prin propunerea de modificare a alin. (3). 2. Cu referire la propunerile pentru modificarea art.42, alin. (1⁵) privind sistarea activității unității de schimb valutar în cazul sistării înregistrărilor video. Spre deosebire de casele de schimb valutar, în cadrul birourilor de schimb valutar (BSV) ale băncilor sunt prestate mai multe servicii populației precum achitarea plăților comunale, deservirea depozitelor, primirea/expedierea remiterilor de bani, care deseori necesită și efectuarea operațiunilor de schimb valutar. Impunerea sistării imediate a activității în cazul defecțiunii sistemului de supraveghere video, este o măsură excesivă, ce va duce	efectua celelalte operațiuni. Clienții băncii care au necesitatea de a efectua schimbul valutar pentru achitarea anumitor servicii au posibilitatea de a se adresa la alte unități de schimb valutar.
---	--	----------	---	--

			prin urmare la creșterea cozilor la ghișee și nemulțumirea populației. Reieșind din cele menționate, propunem modificarea art.42, alin.(1⁵) după cum urmează: (1⁵) în caz de defecțiune tehnică a sistemului de supraveghere și înregistrare video a activității de schimb valutar sau în caz de alte incidente care au făcut imposibilă supravegherea și înregistrarea video, unitatea de schimb valutar, alta decât banca licențiată, este obligată sa-și sisteze activitatea până la înlăturarea cauzelor” și în continuare fără schimbări.	
22. Articolul 48: ... articolul se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins: „(2¹) În vederea asigurării respectării cerințelor stabilite la art.15 alin.(8) și (9) din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Banca Națională a Moldovei consultă Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și, după caz, alte autorități publice competente din țară, perioadă în care procedura administrativă se suspendă, fapt despre care este notificată casa de schimb valutar și hotelul. (2²) Informația care urmează a fi prezentată Băncii Naționale a Moldovei de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau alte autorități competente din țară conform alin.(2¹) trebuie să indice în mod expres lipsa sau existența caracterului suspect al sursei mijloacelor financiare utilizate pentru aportul la capitalul social al casei de schimb valutar de către asociații/acționarii, beneficiarii efectivi ai casei de schimb valutar și/sau lipsa sau existența asocierii sau afilierii ale persoanelor, indicate la art.47 alin.(2) lit.i), alin.(4) lit.h) și alin.(6) lit.e) unor	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	8	Se propune la art. 48, alin. (2²) și la art. 55, alin. (3²), după cuvintele „și/sau al activității solicitantului" includerea sintagmei „în cazul disponibilității informațiilor". Propunerea respectivă este determinată de faptul că în conformitate cu art.19, alin.(1), lit. a) Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor, SPCSB primește, înregistrează, analizează, prelucrează și transmite organelor competente informațiile privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului, prezentate de entitățile raportoare, precum și altă informație relevantă obținută în temeiul prevederilor prezentei legi. Astfel, se atestă că SPCSB transmite autorităților de aplicare a legii, nu doar date financiare colectate de la entitățile raportoare, dar informații prelucrate, în baza analizei operaționale și/sau strategice în care pot fi identificate suspiciuni pertinente privind săvârșirea unor fapte de spălare a banilor, finanțare a terorismului sau infracțiuni asociate. Suplimentar, necesită a fi menționat că investigațiile financiare constau din activități de colectare a informației, analiză și verificarea tuturor relațiilor financiare	<u>Se acceptă de principiu</u> În modificările operate la art.48 alin.(2²) și art.55 alin.(3²) se precizează că în informația care urmează a fi remisă BNM SPCSB va indica în mod expres concluzia care rezultă din datele deținute de acesta, și anume va confirma lipsa sau existența caracterului suspect, după caz, al activității, operațiunii sau sursei mijloacelor bănești ș.a.

infractori și grupuri criminale organizate.”. 28. Articolul 55: ... se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins: „(3¹) Banca Națională a Moldovei este în drept să solicite opinia Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și a altor autorități publice competente din țară în privința lipsei sau existenței caracterului suspect al sursei mijloacelor financiare care urmează a fi utilizate pentru efectuarea operațiunii valutare și/sau al operațiunii supuse autorizării și/sau al activității solicitantului în contextul legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, perioadă în care procedura administrativă se suspendă, fapt despre care este notificat solicitantul. (3²) Informația care urmează a fi prezentată Băncii Naționale a Moldovei de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau alte autorități competente din țară conform alin.(3¹) trebuie să indice în mod expres lipsa sau existența caracterului suspect al sursei mijloacelor financiare utilizate pentru efectuarea operațiunii valutare și/sau al operațiunii supuse autorizării și/sau al activității solicitantului în contextul legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.”;			economice, precum și verificarea subiecților care pot avea conexiuni cu acțiunile de spălare a banilor, infracțiunile asociate și de acțiunile de finanțare a terorismului, activități ce țin de identificarea, stabilirea sursei și urmărirea bunurilor utilizate, obținute din aceste infracțiuni, a fondurilor teroriștilor și a altor bunuri care sunt sau pot fi obiect al măsurilor asigurătorii și/sau al confiscării. Investigațiile financiare sunt efectuate în scopul identificării sursei bunurilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și intru confirmarea suspiciunilor inițiale, SPCSB din oficiu sau la solicitare realizează schimbul de informații și date cu unitățile de inteligență financiară ale statelor membre ale Grupului EGMONT. Prin urmare, în cazul lipsei investigațiilor financiare, precum și în cadrul verificărilor sursei bunurilor utilizate în activități sau tranzacții în care SPCSB este în așteptarea răspunsurilor la solicitările efectuate pe cazul gestionat sau dacă proprietarul, posesorul bunurilor ori reprezentantul acestora evită prezentarea informației complete cu privire la legalitatea sursei bunurilor care constituie obiect al verificării, precum și în alte circumstanțe care împiedică stabilirea sursei bunurilor care constituie obiect al verificării, se atestă imposibilitatea indicării în mod expres a lipsei sau caracterului suspect al sursei mijloacelor financiare. Informația este diseminată de SPCSB organelor competente pentru examinare, în cazul identificării suspiciunilor de spălare a banilor sau finanțare a terorismului pentru desfășurarea activității de investigare sau urmărire penală. SPCSB comunică despre disponibilitatea de furnizare a informației, în mod expres,	
---	--	--	---	--

			privind caracterul suspect al sursei mijloacelor financiare doar in cazul disponibilității informațiilor, inclusiv urmare a investigațiilor financiare efectuate.	
21. Articolul 47: ... alineatul (6): la litera d), cuvântul „mașinii” se substituie cu cuvântul „echipamentului”; litera e): prima propoziție va avea următorul cuprins: „caziera judiciară eliberată de autoritatea abilitată a Republicii Moldova pe numele beneficiarilor efectivi ai hotelului, administratorului, adjunctului acestuia și al contabilului, responsabili pentru activitatea de schimb valutar în numerar cu persoane fizice a hotelului, care confirmă lipsa antecedentelor penale nestinse.”; ultima propoziție se completează cu cuvântul „nestinse”; ...	Asociația Băncilor din Moldova	9	Referitor la art. 47, alineatul 6, litera e) a Legii 62/2008: Sintagma - "autoritatea abilitată" se propune a fi substituită cu sintagma - "autoritatea competentă".	Nu se acceptă Propunerea este de caracter redacțional, care nu modifică sensul sintagmei invocate, având aceeași semnificație ca și sintagma utilizată în lege.
	Serviciul Fiscal de Stat	10	Prin scrisoarea sa nr.26-12/2-10/66612 din 23.11.2020 de către SFS au fost înaintate propuneri pe care le susține în continuare, aferente completării proiectului de Lege vizat, acestea nefiind luate în considerare la etapa de definitivare a proiectului respectiv. Astfel, SFS a propus: art. I, după pct. 31 din proiect, se va completa cu pct. 32 cu următorul cuprins: 32. Articolul 62 alineatul (5) după cuvintele „în 2 exemplare” se completează cu cuvintele „sau în 3 exemplare, în cazul în care au fost constatate încălcări aferente aplicării echipamentelor de casă și control”;	Nu se acceptă În sinteza la proiectul de lege remis spre avizare repetată BNM și-a expus argumentele pe acest subiect, menționând că propunerile în cauză nu pot fi acceptate, deoarece acestea nu soluționează problema sancționării unităților de schimb valutar în cazul în care în cadrul controlului pe teren funcționarii BNM constată încălcări aferente aplicării echipamentelor de control de către unitățile de schimb valutar. Pentru ca Serviciul Fiscal de Stat să poată, în baza actului de control întocmit de funcționarii BNM, aplica

			cuvântul „iar” se exclude, iar în final se completează cu textul „, iar al treilea se remite Serviciului Fiscal de Stat.”. Astfel, punctele 32,33 și 34 din redacția propusă spre avizare vor deveni 33,34 și 35.	sanțiuni față de unitățile de schimb valutar care nu au utilizat echipamente de casă și control, este necesar ca legislația fiscală să reglementeze în mod expres acest drept, precum și să prevadă acțiunile funcționarilor fiscali în acest sens. De notat că în anii 2016-2017 de către Ministerul Finanțelor a fost promovat un asemenea proiect de lege care conținea propuneri de modificare nu doar a Legii nr.62/2008, dar și a altor acte legislative (Codul fiscal, Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei). Potrivit informației publicate pe pagina Web oficială a Parlamentului proiectul de lege menționat a fost retras de la examinare http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislativ/tabid/61/LegislativId/3884/language/ro-RO/Default.aspx. În avizul repetat al SFS nu sunt aduse argumente suplimentare în favoarea propunerii înaintate și nu este expusă opinia pe marginea argumentelor aduse de către BNM în sinteza la proiectul de lege.
	<u>Nu au avut obiecții și propuneri</u> Ministerul Afacerilor Interne <u>Băncile:</u> BCR Chișinău SA BC Energbank SA BC Moldova Adroindbank SA BC Victoriabank SA			

	<u>PSP nebancari:</u>			
	<u>Nu au prezentat aviz</u> <u>Băncile:</u> <u>PSP nebancari:</u> <u>Casele de schimb valutar și hotelurile</u>			
Expertizele efectuate de autorități:				
	Ministerul Justiției	11		
	Ministerul Economiei și Infrastructurii	12	A prezentat avizul la proiect, însă nu s-a expus în cadrul expertizei economice.	
	Ministerul Finanțelor	13		
	Consiliul Concurenței	14	A comunicat despre lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea proiectului.	
28. Articolul 55: ... alineatul (4): ... alineatul se completează cu litera g) cu următorul cuprins: „g) constatarea Băncii Naționale a Moldovei că operațiunea valutară pentru care se solicită eliberarea autorizației poate avea un impact negativ asupra asigurării stabilității pieței valutare interne și/sau implementării politicii valutare a statului.”;	Centrul Național Anticorupție	15	Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului Obiecții: Normă propusă stabilește drept temei de refuz în eliberarea autorizației constatarea Băncii Naționale a Moldovei a prezenței impactului negativ asupra asigurării stabilității pieței valutare interne și/sau implementării politicii valutare a statului pentru operațiunea valutară pentru care se solicită eliberarea autorizației. Analizând norma propusă și cadrul normativ pertinent, se constată caracterul general și superficial al dispoziției enunțate lipsind posibilitatea de determinare a criteriilor conform cărora poate fi calificată ca periculoasă operațiunea valutară supusă autorizării respective, precum și lipsește	Comentariu Varietatea și complexitatea tranzacțiilor valutare, dezvoltarea continuă a pieței valutare, regimul flotant al cursului valutar aplicat în Republica Moldova fac imposibilă indicarea expresă a tuturor criteriilor conform cărora operațiunea valutară supusă autorizării ar putea fi calificată că ar avea un impact negativ asupra asigurării stabilității pieței valutare interne și/sau implementării politicii valutare a statului. Or, în procesul de exercitare a atribuțiilor sale, inclusiv ce țin de implementarea politicii valutare în stat, efectuarea reglementării

			cadrul normativ pertinent din care ar rezulta reglementarea activităților considerate a fi periculoase sau interzise în contextul asigurării stabilității pieței valutare interne și/sau implementării politicii valutare a statului. În sensul dat, reglementarea normei în redacția propusă, conferă acesteia un caracter general și interpretabil, sub aspectul posibilității aplicării redundante/excesive a acestui temei de refuz, în vederea determinării solicitantului la acțiuni coruptibile. Respectiv, se creează precondiții pentru apariția manifestărilor de corupție, care, în consecință, pot duce la limitarea dreptului solicitantului de a efectua operațiuni valutare supuse autorizării, fiind astfel posibilă compromiterea activității pe piața valutară. Totodată, acest tip de reglementare poate crea pericolul unei concurențe neloiale, pe motivul autorizării unei activități din domeniul valutar unui solicitant, iar altuia să-i fie refuzată același tip de solicitare, fiind invocat temeiul prevăzut de norma propusă. Având în vedere caracterul ambiguu și general al normei propuse, fără a fi indicate criteriile de determinare a pericolului periclitării stabilității pieței valutare interne și/sau implementării politicii valutare a statului, această normă poate fi folosită de exponenții publici pentru a estorca în mod continuu remunerații ilicite de la subiecții acestor raporturi juridice, ceea ce va prejudicia în mod catastrofal securitatea financiară a statului și stabilitatea valutară, aceste „taxe” în mod inevitabil urmând a fi incluse în formarea cursului valutar a monedei naționale cu consecințele de rigoare sub formă de inflație și alte perturbații financiar-economice.	valutare pe teritoriul RM, BNM are obligația de a-și construi politicile și lua deciziile bazându-se pe obiectivul fundamental al BNM (asigurarea și menținerea stabilității prețurilor). Pe parcursul exercitării atribuțiilor sale Banca Națională este mandată să emită judecăți de valoare și raționamente profesionale care vizează primordial realizarea obiectivului fundamental. Astfel, la examinarea cererilor de autorizare a operațiunilor valutare Banca Națională trebuie să fie convinsă că operațiunea valutară supusă autorizării nu este în măsură să afecteze stabilitatea pieței valutare interne și/sau implementarea politicii valutare a statului. De asemenea, pentru desfășurarea unei activități eficiente BNM trebuie să dispună de un nivel înalt de independență, principiu promovat pe plan internațional. În acest context, Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei a instituit un cadru juridic special, care reglementează activitatea Băncii Naționale a Moldovei, atribuțiile și competențele acesteia, alte aspecte referitoare la activitatea BNM și consfințește autonomia BNM, care este un factor important pentru susținerea credibilității, ce servește drept precondiție pentru eficientizarea politicii monetare și valutare și asigurarea stabilității pieței valutare interne. În procesul de adoptare a actelor sale, inclusiv de autorizare a unei operațiuni valutare Banca Națională a Moldovei ia în considerare
--	--	--	---	---

		În context, sunt relevante constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.5/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.10 pct.4 și pct.5 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care indică că: „ 44. <i>Articolul 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic. Curtea reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică. 45. Curtea menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41). 46. În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.</i>” Recomandări: Redactarea normei cu indicarea precisă a criteriilor conform cărora operațiunea valutară supusă autorizării poate fi calificată că va putea avea un impact negativ asupra asigurării stabilității pieței valutare interne și/sau implementării politicii valutare a statului. Factori de risc: ● Lacună de drept ● Prejudicierea intereselor contrar interesului public ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Stimularea concurenței neloiale Riscuri de corupție: ● Încurajarea sau facilitarea actelor de:	obiectivele politicii monetare și valutare, situația economică a țării, inclusiv evoluția indicatorilor macroeconomici, situația existentă pe piața valutară internă a Republicii Moldova. În acest context consemnăm, că în cazul în care se înregistrează presiuni puternice asupra pieței valutare (aceasta avînd un caracter dinamic și flexibil) care, la rîndul lor, cauzează sau pot să cauzeze dificultăți serioase pentru atingerea obiectivelor politicii monetare și /sau valutare, Banca Națională a Moldovei trebuie să fie în drept de a interveni prompt prin întreprinderea unor anumite acțiuni, inclusiv prin adoptarea unor decizii ce țin de politica monetară și valutară sau prin refuzul de a autoriza o anumită operațiune valutară. Suplimentar este de notat că actele cu caracter individual emise de BNM pot fi contestate în modul stabilit de legislație, astfel încât solicitantul de autorizație are la îndemână mijloacele necesare pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime.
--	--	--	---

			- corupere activă - corupere pasivă ● Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu <u>Concluzia expertizei</u> În cadrul procesului de elaborare au fost asigurate rigorile de transparență decizională. Deși prevederile proiectului de lege reglementează aspecte de interes public, totuși, prevederea generală și superficială a temeiului de refuz în eliberarea autorizației pentru efectuarea operațiunii valutare, în lipsa unor criterii precise în baza cărora operațiunea valutară să poată fi calificată ca având un impact negativ asupra asigurării stabilității pieței valutare interne și/sau implementării politicii valutare a statului, norma riscă să ducă la stimularea unui comportament coruptibil din partea exponenților publici, prin aplicarea abuzivă și discreționară a acestui temei de refuz, fapt care, în consecință, va putea compromite activitatea în domeniul reglementării valutare. Prin urmare, întru a evita confuziile și diferențele de tratare a normelor care conduc la apariția riscurilor de corupție, se impune redactarea acestora prin prisma recomandărilor elucidate în prezentul Raport de expertiză anticorupție.	
	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	16	A susținut proiectul fără obiecții și propuneri suplimentare.	
	Centrul de Armonizare a Legislației	17	A apreciat că proiectul național, deși nu reprezintă un exercițiu de transpunere nemijlocită a legislației UE în domeniul serviciilor financiare, acesta se încadrează spiritului legislației europene și nu contravine dispozițiilor Directivei 88/361/CEE Consiliului din 24 iunie 1988	

			pentru aplicarea articolului 67 din Tratat și art. 56 și art. 59 din Tratatul de instituire a Comunității Europene.	
--	--	--	--	--